

УДК 378.147

ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ НЕСПОРТИВНОГО ТИПУ

В. Г. Лосік, Н. Ф. Соломко, В. П. Цимбал, О. В. Єрмоленко

У статті розглядається інноваційна методика фізичного виховання, в основу якої покладено використання спортивно-орієнтованої технології. Визначено ціннісний потенціал спортивної підготовки студентів та завдання фізичного виховання. Розглянуто умови ефективності використання спортивно-орієнтованої технології.

Ключові слова: модернізація, фізичне виховання, інноваційна методика, педагогічні умови, навчальний процес.

У сучасному суспільстві вирішення завдання виховання фізично здорової, соціально активної, всебічно розвиненої молоді вже давно є одним із важливих. Перед сучасною системою освіти постає ця проблема більш гостро і вирішити проблему саме фізичного виховання студентської молоді в рамках існуючої системи освіти доволі складно.

Інновації у фізичному вихованні дають можливість студентам не тільки фізично розвиватися, а й формують світогляд, здатність скеровувати власну освітню траєкторію та програму життєдіяльності в цілому.

Про необхідність модернізації сучасної системи фізичного виховання і впровадження спортивно-орієнтованих технологій навчання свідчать багато наукових робіт (В. Бальсевич, Л. Лубишева, В. Шилько, В. Крилов, М. Базилевич, С. Радаєва, О. Пехота). При цьому в процесі використання спортивно-орієнтованих технологій фізичного виховання реалізуються головні принципи розвитку сучасної освіти – гуманізація та демократизація. Особливості гуманістичного підходу в педагогіці відображено в роботах В. Кряжа, А. Капської, І. Беха, М. Бахтіна, Е. Караваєвої, О. Бондаревської, Б. Шияна, Л. Кожевникової, В. Попова.

Сучасна система освіти має створювати оптимальні умови для реалізації особистих потреб студентської молоді. Науковці вважають, що стратегічною метою вищої освіти має бути створення середовища, яке сприяло би всебічному розвитку особистості студента (М. Виленський, І. Мудрик, О. Леонов, Т. Круцевич, В. Кузьменко).

В сучасній системі освіти існує протиріччя між освітнім потенціалом фізичного виховання та не повною його реалізацією на практиці. Система фізичного виховання, орієнтована більше на реалізацію завдань загальної фізичної підготовки, не сприяє задоволенню потреб та спортивних інтересів студентів та не може сформувати систему мотивів до регулярних занять фізичними вправами. Саме ця ситуація вимагає пошуку нових шляхів в організації процесу фізичного виховання студентів.

Мета роботи – теоретично обґрунтувати необхідність впровадження технології спортивно-орієнтованого фізичного виховання в освітній простір ВНЗ, як одного з пріоритетних напрямків модернізації фізкультурної освіти студентів. Для вирішення цього питання необхідно вивчити соціально-педагогічні проблеми фізичного виховання студентів та визначити оптимальні педагогічні умови для отримання ефекту впровадження інновації.

Можна із впевненістю сказати, що освітній процес буде ефективним лише у тому випадку, коли він позитивно впливає на студентів, має для них інтерес, надихає на активну самостійну роботу, самовиховання та самовдосконалення. Те саме стосується і до процесу фізичного виховання. Багато залежить і від стійкості мотивів та їхнього зв'язку із ціннісними орієнтаціями. Враховуючи це, формуючи зміст фізичного виховання та використовуючи при цьому новітні технології освіти, необхідно враховувати і ставлення студентів до цього змісту [1, с. 118].

Демократизація та гуманізація системи фізичного виховання дозволяє виділити нове цільове завдання – формування фізичної культури особистості. Для її вирішення і необхідне використання сучасних педагогічних фізкультурно-освітніх технологій. Нове поняття «особистісно-орієнтований зміст виховання» означає переорієнтування мети, завдання, форм та методів фізичного виховання максимально орієнтованими на інтереси особистості студентів [5, с. 4].

Головним принципом методологічного забезпечення процесу фізичного виховання має стати принцип спортизації. Він передбачає впровадження технологій, правил, принципів спортивного тренування, спрямований на вирішення завдань фізичного виховання незалежно від рівня фізичної підготованості студентів. Навчальні програми мають складатися з урахуванням вільного вибору виду рухової активності. Такі програми забезпечують реалізацію принципів особистісно-орієнтованого підходу до фізичного виховання, диференційованого підходу до студентів

з урахуванням спортивних інтересів, формують мотиваційні прагнення до рухової активності та безперервної фізкультурної освіти, підвищують рівень загальної підготовки студентів.

Серед принципів реалізації спортивно-орієнтованого фізичного виховання є забезпечення максимальних можливостей для засвоєння кожним студентом цінностей фізичної культури та спорту, використання адаптованих технологій спортивної підготовки, поєднання студентів в однорідні навчально-тренувальні групи за спортивними інтересами.

Для реалізації принципів спортивно-орієнтованого фізичного виховання необхідні і нові організаційно-педагогічні умови, серед яких можна виділити вивчення готовності педагогів на студентів до модернізації процесу фізичного виховання, визначення стану готовності матеріально-технічної бази для роботи в новому режимі, оцінка професійних якостей викладача. Саме укріплення авторитету викладача фізичного виховання як особистості та спеціаліста є одним із методів реалізації гуманістичних підходів в фізичному вихованні студентів. Необхідною умовою успішного вирішення завдань спортивного виховання студентської молоді в діяльності викладача є його особисте прагнення до оволодіння сучасними науково-професійними знаннями у власному виді спорту, знання основ психології, оволодіння сучасними методиками навчання спортивним технікам, здатність контактувати зі студентами, передавати свій спортивний досвід, оперативно вирішувати організаційні питання зі студентами та їхніми батьками. Для підвищення ефективності занять викладач постійно має оновлювати свій науково-методичний запас, вдосконалювати педагогічну майстерність з використанням особистісного підходу, враховувати свої та чужі педагогічні помилки [2, 4].

Організація занять з фізичного виховання на основі вільного вибору виду спорту надає студентові можливість переходу з однієї групи в іншу, виносить заняття за рамки обов'язкового розкладу, сприяє формуванню спортивного стилю життя. Спортивне виховання забезпечує і процес пізнання. Спорт стає особливим видом діяльності, що спонукає до творчої пошукової активності і нові програми з фізичного виховання на практиці показують все більшу ефективність. Головний підсумок – позитивні зміни у формуванні ціннісно-мотиваційної сфери студентів. Лише високоосвічена особистість, що володіє спортивною культурою, здатна досягати високих результатів в житті. І ефект спортивно-орієнтованого фізичного виховання є очевидним.

Здійснений теоретичний аналіз дозволяє визначити, що сучасний етап розвитку освіти характеризується інноваційними змінами в освітньо-виховному процесі. І здоров'язоощадження студентів набуває особливої актуальності. Саме це вказує на необхідність модернізації системи фізичного виховання ВНЗ. Фізичне виховання має потенційні можливості педагогічного впливу на розвиток особистості студентів з високими нормами гуманістичної моралі. Використання принципів гуманістичної педагогіки сприяє розвитку індивідуальності студентів, здатності до самопізнання та самоосвіти. Особистісно-орієнтований підхід в організації процесу фізичного виховання за умов використання новітніх технологій освіти (зокрема спортивно-орієнтованих) є головним механізмом організації процесу безперервної освіти та фізкультурно-спортивної діяльності, що базується на принципах самовдосконалення та самовиховання.

Література

1. Бахтін М.М. Гуманізм як принцип виховання сучасної молоді / М.М. Бахтін // Вища освіта України, 2007. — №1. — С. 117-120..
2. Заплішний І.І. Шляхи оптимізації формування у студентів здорового способу життя засобами фізичного виховання / І.І.Заплішний, Ф.С.Сенченко, М.П.Бойко // Вісник ЧДПУ ім. Т.Г.Шевченка. — 2007. — Вип. 44. — С. 180-183.
3. Лубышева Л.И. Социальная роль спорта в развитии общества и социализации личности / Л.И.Лубышева // Теория и практика физической культуры. — 2001. — № 4. — С. 11-13..
4. Пехота О.М. Освітні технології: навчально-методичний посібник / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська. — К.: АСК, 2003. — 255 с.
5. Шилько В.Г. Организация физического воспитания студентов в классическом университете с использованием спортивно-оздоровительных технологий/ В.Г. Шилько// Теория и практика физической культуры. — 2007. — №3. — С. 2-6.

ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОЦЕССА ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ НЕСПОРТИВНОГО ТИПА

В.Г. Лосик, Н.Ф. Соломко, В.П. Цымбал, А.В. Ермоленко

В статье рассматривается инновационная методика физического воспитания, в основу которой положено использование спортивно-ориентированной технологии. Определен ценностный потенциал спортивной подготовки студентов и задачи физического воспитания. Рассмотрены условия эффективности использования спортивно-ориентированной технологии.

Ключевые слова: модернизация, физическое воспитание, инновационная методика, педагогические условия, учебный процесс.

THE WAYS OF MODERNIZATION OF PHYSICAL EDUCATION PROCESS IN THE HIGH SCHOOL OF UNSPORTING TYPE**V.G. Losik, N.F. Solomko, V.P. Tsymbal, A.V. Ermolenko**

This article examines the innovative methods of physical education, which are based on the usage of sports-oriented technology. The value potential of the sports training of students and the tasks of physical education are defined. The conditions for effective using of the sport-oriented technology are characterized.

Keywords: *modernization, physical education, innovative method, pedagogical conditions, educational process.*

Лосік Вікторія Георгіївна, Соломко Надія Федорівна, Цимбал Валентина Петрівна, Єрмоленко Олександр Вікторович – викладачі кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ, Україна) timoshenkovladimir@mail.ru

Losik V.G., Solomko N.F., Tsymbal V.P. Ermolenko A.V. – teachers of the physical culture department of the Donbas State Machinebuilding Academy (Kramators'k, Ukraine) timoshenkovladimir@mail.ru

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії Ю. О. Долінний

Reviewer – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Chair of Physical Education of the Donbass State Machinebuilding Academy Yu.O. Dolynny

УДК 37.017

ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛЯ**Т.І.Поніманська**

У статті аналізуються концептуальні засади формування гуманістичної особистісно-професійної позиції майбутніх вихователів у процесі їхньої підготовки до виховання дітей старшого дошкільного віку. Концепція формування гуманістичної особистісно-професійної позиції базується на гуманістичній парадигмі виховання як суб'єкт-суб'єктній взаємодії педагога і дитини, яка вимагає прийняття педагогом професійних рішень на основі глибокого осмислення ним сутності